

Posudek bakalářské/magisterské diplomové práce
Posudek - Závěrečná práce - CŽV

Student: Bc. Marie LAVIČKOVÁ

Obor: ČJ - FJ

Název práce v českém jazyce: Rozvoj čtenáře na 2.stupni ZŠ : Základní čtenářské strategie

Název práce v anglickém jazyce: Development of the reader in sixth to ninth grades : basic reading strategies

Vedoucí práce: PhDr. Ondřej Hausenblas

Diplomová práce Marie Lavičkové je především svědectvím toho, jak (budoucí) učitelka dokáže uvažovat o své výuce před jejím provedením i po něm, a v této navazující reflexi ukazuje občas i to, jak uvažovala během vlastní výuky. Takový reflexivní pohled je významnou složkou profesionality. Marie v práci prokazuje, že dokáže spojovat myšlení o cílech, o plánování i pozorování realizace výuky a její rozbor.

Vyzbrojila se k tomu pečlivým studiem zdrojů o čtenářské gramotnosti a čtenářských strategiích. I když je pramenů poněkud málo – příslušné zahraniční však nejsou u nás běžně dostupné a domácích prací je málo a nepokrývají celou problematiku – nakládá s nimi Marie náležitě. Mohla ovšem dát více najevo, že si uvědomuje omezenost zdrojů, že věci nemusejí být tak, jak to nastudovala. Pojetí gramotnosti i strategií se vyvíjí. Ale to bude diplomantčin úkol navazující, až v profesním vzdělávání.

Je dobré, že si Marie ujasnila obsah pojmů a průběh čtenářských strategií, takže dokázala připravit hodiny, ve kterých mohla jasně žádat od žáků to, co jim prospívá a jí poslouží k ověření jejích záměrů. Cenné je, že si vyjasnila, co výuka se strategiemi žádá i od učitele samého, a která jsou úskalí. Na úskalí narazila i ve výuce, a v reflexích hodin je dobře rozebírá, a to včetně plánu, jak výuku příště vylepšit. Tedy realizovala v praxi formativní hodnocení, jakému se dnes u nás učí mnoho učitelů v praxi jako novince.

Analýza čítanek slouží v DP spíše pro orientaci autorky v tom, jak mohou vypadat zadání a otázky, jimiž lze doprovázet text, než jako výzkum. Zjistila věci ne nové, ale cenné je, že identifikovala dobrý způsob podávání čítankových textů v učebnicích J. a B. Hoffmannových. Zároveň si uvědomila, jak bude dobrá práce s textem v LV náročná pro učitele.

Marie si vybrala k ověření čtenářské strategie, které se dají se žáky přehledně realizovat, ale nejsou zas příliš prosté. K nim zvolila vhodné texty, a pokud se k některé aktivitě text ukázal jako nevyhovující, komentuje to – a v dalším pokusu si ujasnila, že více záleží na kontextu třídy (na vyspělosti žáků), a nikoli jen na náročnosti a komplexitě textu.

Plány a popisy lekcí, které Marie ověřila vlastní výukou, jsou pečlivé, promyšlené a důsledně zohledňují základní složky výuky LV. Dává si jasná východiska, cíle,

aktivity vč. důkazů o učení. Ke struktuře hodin podle modelu E-U-R mohu jen dodat, že se Marie ještě časem dobere toho, aby plody každé evokační aktivity nezůstaly ležet ladem, ale aby se pokud možno v téže hodině zpětně spojily s výsledky práce-čtení. K tomu by se Marie mohla v obhajobě vyjádřit – jak a co by to přineslo.. Postupy práce v hodinách jsou účelné, diplomantka je obeznámena celemek slušně s metodami práce, mohla by však zlepšit své chápání volného psaní, jež bylo v jedné hodině použito a u něhož sama zjistila, že se nehodilo. Důvody však uvádí jen některé.

Její diplomová práce může být dobrým studijním materiálem pro další ročníky studia ČJL: Marie otiskla i kopie žakovských prací, na nichž staví své závěry.

V závěru práce Marie shrnula opravdu závažné poznatky a ukazuje, že si je vědoma širší příslušnosti čtenářskýchstrategií k oblasti metakognice žáka-čtenáře.Explicitně dodává, že hodina LV má žákovi přinášet také prožitek pocitový, estetický – mohla by v obhajobě podrobněji vysvětlit, co by tedy její plány hodin měly obsahovat a jak to zařídit ve výuce, aby i prožitek četby, i rozvoj dovedností čtenáře mohly být kultivovány zároveň.

Navrhuji hodnoti práci jako výbornou.

V Praze dne 12. 8. 2016

**Ondřej Hausenblas
Podpis**